

Francesc Planas Guanyador del Premi de Novel·la Ferran Canyameres

“Els metges acumulem moltes experiències”

F

Francesc Planas: “La medicina científica i la novel·la comencen més o menys a la vegada, al s. XIX. Tenen un punt en comú important: el diagnòstic”

MÉS BCN

Francesc Planas (Badalona, 1946) és conegut per la seva tasca de cardiòleg, per la seva implicació a la ciutat, Badalona... A les facetes científiques i socials s’hi afegeix la d’escriptor. El 2001 s’hi va posar seriosament. D’aquí a uns mesos, Pagès Editors traurà la novel·la que li acaba d’atorgar el XXII Premi de Novel·la Ferran Canyameres: *Amaro Correia detectiu, Rua dos Clerigos, Porto*.

Qui és el detectiu Amaro Correia?

A Portugal, el 1974, entra l’exèrcit colonial i reimplanta la democràcia, i aquí comença la novel·la. Amb l’exèrcit arriba un capità que té una família molt poderosa. Durant més de quaranta anys no n’havien sabut res, d’ell. Té un germà i dues germanes. Aquest germà és catedràtic d’economia a Coïmbra i havia estat deixeble d’Oliveira Salazar, el dictador. Aquest professor és un entusiasta del règim i està molt preocupat. El cas és que els germans es troben. Abans que el militar deixés la família, a la casa hi va haver un crim, l’assassinat d’una noia del servei, i el militar demana que s’investigui aquell crim antic. I contracten l’Amaro Correia. Me n’he enamorat. És gros, diabètic, cínic, malcarat... Donaria per fer-ne una sèrie!

Com és que un metge fa novel·la negra?

La feina de metge i la feina d’escriptor, encara que no ho sembli, van bastant lligades. Hi ha molts metges que escriuen, i hi ha molts metges que han escrit, sobre el misteri. La medicina científica i la novel·la comencen més o menys a la vegada, al segle XIX. Tenen un punt en comú important: el diagnòstic, l’elaboració de la trama. La medicina científica es basa en un mètode ordenat. Per exemple, d’interrogatori. I això té bastant a veure amb el mètode policíac. Als metges, aquesta part ens apassiona.

Hi ha més punts de connexió?

Sí, l’aspecte social. La novel·la de misteri et permet recrear una època i la psicologia d’uns personatges. Els metges hi tenim tirada. Conèixer l’entorn d’un malalt és importantíssim: on viu, amb qui es relaciona, la professió... A part de la qüestió social, cal dir que els metges acumulem moltes experiències, moltes històries...

Fa relativament poc, però, que escriu...

Deu fer dotze o tretze anys que vaig començar a escriure i publicar seriosament. De jove net havia fet alguna cosa, per a mi.

Anem títol per títol.

Vaig començar per una novel·la, *El despertar d’un malson*, que tenia a veure amb un

Un tema que m’interessa molt: la violència de l’ésser humà

cas mèdic que havia viscut i que em va fer pensar... A la trama, la família d’un pacient mort no es creu que hagi pogut ser del cor. Li acabaven de fer una revisió exhaustiva i estava tot perfecte!

I ‘Una història silenciada 1937-1970’, de 2004?

Aquesta novel·la em permet parlar d’un tema que m’interessa molt, la violència intrínseca de l’ésser humà, i de com el nivell cultural no hi té gaire a veure. Es narra la història d’un home de l’Empordà. Tothom està enamorat de la seva bonhomia. Fins que se sap que a la Guerra Civil va ser un torturador... És una reflexió sobre la vio-

lència humana, els comportaments i la seva relació amb el nivell cultural. L’educació pot eradicar els comportaments violents? En aquest cas, no. Si no eduques en valors...

I això?

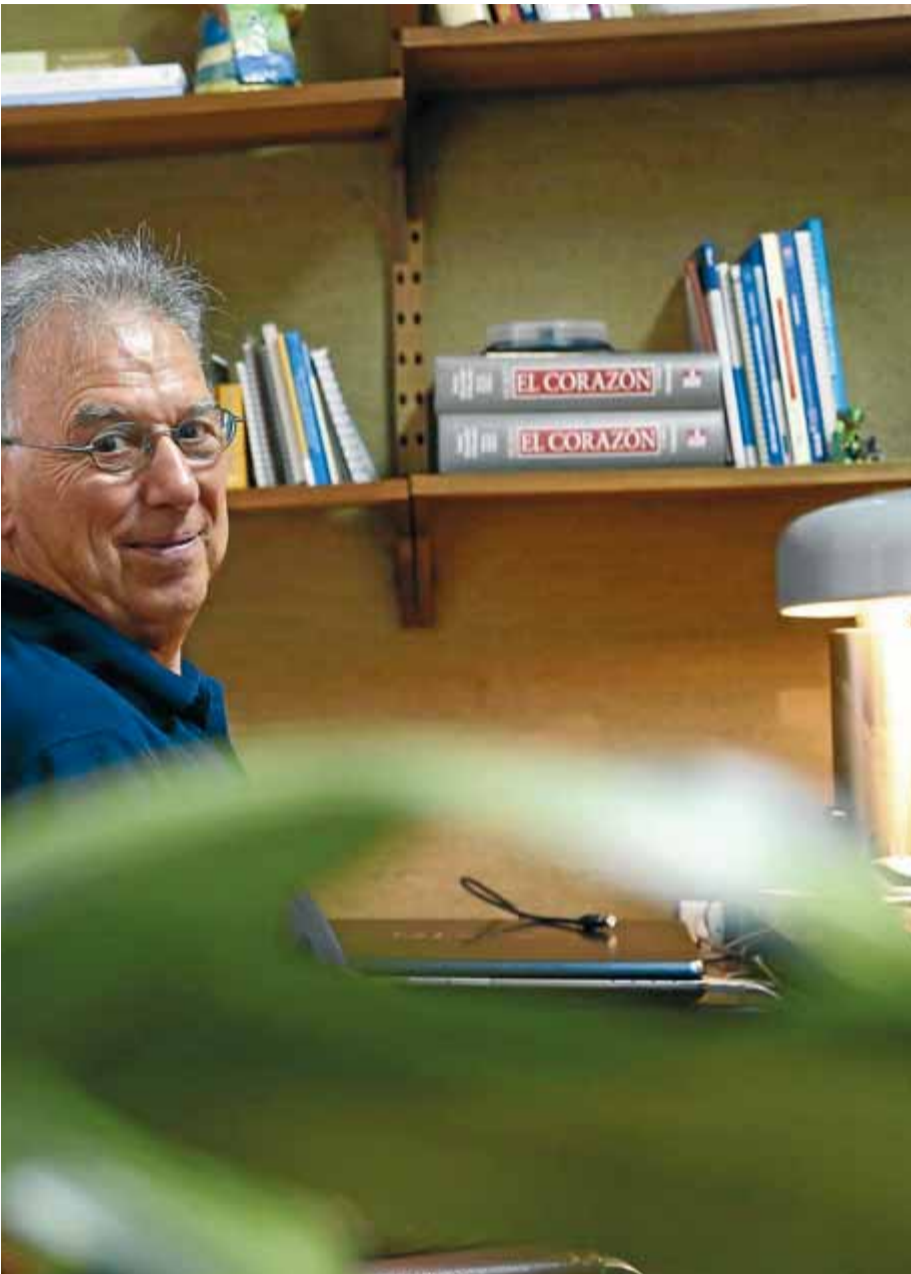
Als seixanta, quan a l’Estat hi havia un nivell cultural molt baix, vaig estar implicat en un grup que ens dedicàvem a donar formació a persones que no tenien mitjans. Estàvem convençuts que facilitant l’accés a la cultura i el coneixement el comportament futur seria millor. I no té res a veure, com s’ha vist amb el pas del temps. Hem fet les mateixes barbaritats de sempre. I això, amb un nivell cultural molt més alt! Per tant, cal formació en valors, i això s’ha d’haver mamat a casa, amb l’exemple. I cal l’exemple de la societat, perquè si veus que són uns trepes... Els animals no generen la crueltat que genera l’humà. Per ser cruel cal intel·ligència i la llibertat d’escollir.

La tercera novel·la és ‘Sang vora el Main’.

El protagonista és un fugitiu de finals de la Guerra Civil, un republicà amb idees d’independència, de fraternitat, però molt colpejat. Fa un bon casament i entra a l’empresa del sogre. Crea un imperi! Tot i el que predicava de jove després no s’està de fer res per ambició, per aconseguir el poder. Fa un canvi... I evidentment, hi ha un crim pel mig. Jo sempre en mato dos o tres!

Sempre s’ha de matar algú, és clar.

Perquè sigui distret! Si fas un assaig sobre la violència, avorriràs. A través de la novel·la

pots parlar-ne. D'altra banda, qui sóc jo per escriure sobre la violència? Dins de les novel·les, en canvi, hi entro, perquè sempre són històries força distretes, que enganxen i fan que vulguis seguir llegint. Tinc un altre llibre, que no he publicat encara en paper, però que està penjat a la xarxa, *Atemptat a Pinochet*, en el qual em vaig permetre segrestar el dictador!

No està gens malament.

Vaig muntar un escamot d'Amnistia Internacional, que es planteja que estan fent el préssec, cinquanta anys de lluita contra els tirans i la violència i... res. Volen fer una acció amb impacte internacional. I així es planeja el segrest. I se'n surten! És la vegada que m'he divertit més! En aquest cas, no vaig viatjar a Xile; en les altres novel·les he trepitjat el terreny, una recerca *in situ*. Aquí, de fons, es parla de com pot ser que la societat permeti que els dictadors campin al seu gust, quan als interessos internacionals ja els va bé. Em vaig plantejar: "Què li diries si el tinguessis al davant?"

L'última publicada és 'Silenci a Istanbul', amb argument de ciència-ficció.

És futurista, ens situa al 2034. Es tracta de l'elecció d'un papa negre que revoluciona l'Església. També hi ha morts pel mig, perquè s'enfronta al sector conservador. Una de les coses que vol fer és l'ecumenisme autèntic, unint totes les esglésies cristianes, i un acostament a l'islam... S'han de trobar a Istanbul, però... Què passa que no arriba a culminar? *

Metge del cor. Al cor, per la seva sensibilitat, que reacciona ràpid físicament, a ritme de batecs, se li atorga ser la seu de les emocions: amor, por, rebuig... En el fons sabem que tot és qüestió de cervell, però és molt més creatiu i fascinant pensar que el cor és el rei. QUIM PUIG

AGENDAD'AUTOR M.M.

El Festival Gong comença a les coves de salnitre de Collbató

Un espai màgic, de bellesa natural i amb una acústica excel·lent: la sala major de les Coves de Salnitre de Collbató, en ple cor de la muntanya de Montserrat. Anomenada la Catedral, aquesta part de les coves és l'escenari de la nova edició del festival Gong, que es fa els dies 20 i 21 de juliol. Anar al Gong és gaudir de música i també és poder passejar per la muntanya de Montserrat, pel camí que porta a les coves, amb unes grans vistes, que arriben fins al mar. Les noves sonoritats que proposa el Gong s'estrenaran amb *Encuentros Armónicos*, d'Unioncom. És un projecte musical que busca un so pur i simple, com a resultat del coneixement i fusió de cultures, representades pels instruments com a ens vius de cada poble. Una proposta de pont intercultural i interreligiós. El grup està encapçalat per Néstor Kornblum, un dels cantants d'harmònics més destacables del panorama internacional i pioner a l'Estat. El segon concert del festival serà la presentació del projecte Bhandana, de Ta Ha Di. És la descripció musical d'un esdeveniment creat per la natura: el desenvolupament d'una planta en tots els seus cicles, representat a través dels sons d'instruments com la *tabla*, el *hang* i el didjeridú i les imatges del pintor Quim Moya. Ravid Goldschmidt és un dels membres de Ta Ha Di i un dels pocs *hangistes* professionals que existeixen al món. Ha fet gires

Ravid Goldschmidt és hangista professional.

europées, gravat diversos discos de la seva pròpia autoria i fa col·laboracions musicals amb artistes de reconegut prestigi. Cal dir que la terrassa del Gong estarà oberta al públic des de les 20 fins a les 23.00 hores. Tant abans com després del concert, s'hi podrà estar, gaudir de la bona temperatura del vespre i degustar productes gastronòmics.

NOVES SONORITATS GONG 2013

Collbató, 20 i 21 de juliol

Actuacions: "Encuentros Armónicos", el dia 20, i "Bhandana", el 21. Les actuacions són a les 21 h, a la sala gran de les Coves de Salnitre.

Web: www.gong.cat

Visitar el campanar de Sant Fèlix de Sabadell

El 21 de juliol, a les 11 i a les 12 del matí, es fan visites guiades al campanar de Sant Fèlix. És una activitat gratuïta i només cal anar directament al campanar a l'hora indicada. La visita a aquest edifici del segle XVIII permet conèixer els principals elements de l'espai, com són les restes de l'antiga capella del Roser i els arcs de reforç fets després de l'incendi de la Setmana Tràgica.

27
CULTURA
19.07.2013

NOVA CREU DE TERME Sant Cugat del Vallès

Monestir de Sant Cugat: Ha quedat reinstal·lada i ben visible la creu de terme del monestir de Sant Cugat, la popular Creu Trencada. És una reproducció de l'artista Pep Codó. Amb la intervenció s'ha recuperat un element que forma part de la història del monestir, i que va quedar malmesa arran d'un sinistre ocorregut el 4 de juny de 2011, quan un vehicle hi va impactar.

MÉS BCN